

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI KONFERENCJI REKTORÓW UCZELNI EKONOMICZNYCH (KRUE) WRZESIEŃ 2020 – CZERWIEC 2024

Wstęp

Konferencja Rektorów Uczelni Ekonomicznych (KRUE) jest jedną z konferencji rektorów poszczególnych typów uczelni, które wchodzi w skład Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP). Członkami KRUE są rektorzy pięciu publicznych uczelni ekonomicznych: SGH i czterech uniwersytetów ekonomicznych: w Katowicach, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu. W Polsce funkcjonuje wiele innych, ale niepublicznych uczelni ekonomicznych. Te spośród nich, które mają status uczelni akademickich i wchodzi w skład KRASP, są zrzeszone w Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Niepublicznych.

Ze względu na pandemię, posiedzenie KRUE nie mogło się odbyć zgodnie z planem w czerwcu 2020 r. Na posiedzeniu w Poznaniu w dniach 4-6 września 2020 r., z udziałem rektorów kadencji 2016-2020 i 2020-2024, ukonstytuowały się władze KRUE na nową kadencję.

Przedstawiam to syntetyczne podsumowanie w imieniu całej Konferencji, dziękując za cztery lata owocnej i bardzo sympatycznej współpracy.

Maciej Żukowski
przewodniczący KRUE
rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
29 czerwca 2024 r.

Skład Konferencji Rektorów Uczelni Ekonomicznych 2020-2024

Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, dr hab. Piotr Wachowiak, prof. SGH –
zastępca przewodniczącego,
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, prof. dr hab. inż. Celina Olszak,
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, dr hab. Stanisław Mazur, prof. UEK,
od 14.04.2024 r. dr hab. Bernard Ziębicki, prof. UEK,
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, prof. dr hab. Maciej Żukowski –
przewodniczący,
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, prof. dr hab. Andrzej Kaleta.

Zewnętrzne warunki funkcjonowania

Kadencja 2020-2024 obfitowała w potężne wyzwania, którym nasze uczelnie musiały sprostać. W tych trudnych warunkach wzajemne wsparcie było tym bardziej cenne.

Wybory na kadencję 2020-2024 odbywały się w pierwszym roku obowiązywania nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zbieraliśmy wszyscy pierwsze doświadczenia funkcjonowania w nowych strukturach, z nowymi rozwiązaniami. Ponadto zmagaliśmy się z konsekwencjami wprowadzonej przez Ministerstwo w grudniu 2016 roku zasadniczej zmiany

zasad naliczania subwencji dla uczelni publicznych. O ile wcześniej subwencja rosła wraz ze wzrostem liczby studentów, o tyle teraz uczelnie były karane za przekroczenie ustalonego arbitralnie wskaźnika liczby studentów w relacji do liczby nauczycieli akademickich. Ten mechanizm wprowadzono, pod hasłem walki z „masowymi” studiami, aby przesunąć środki w stronę dużych uniwersytetów (relacja obliczana była dla całej uczelni). Ta zmiana szczególnie boleśnie dotknęła uczelnie ekonomicznych, zmuszając nas do zmiany dotychczasowego podejścia do limitów przyjęć i do działań oszczędnościowych.

W lutym 2020 roku wybuchła pandemia wywołana koronawirusem SARS-CoV-2. Zmusiła nas ona do szybkiego przejścia na zdalne funkcjonowanie, które trwało (z przerwami) do początku 2022 roku. Z wykorzystaniem systemów informatycznych prowadziliśmy zajęcia dydaktyczne, organizowaliśmy spotkania wszystkich organów uczelni, zdalnie odbyły się wybory na kadencję 2020-2024.

Kiedy cieszyliśmy się zakończeniem (przynajmniej zasadniczej fazy) pandemii, 24 lutego 2022 roku rozpoczęła się pełnoskalowa brutalna agresja Rosji na Ukrainę. Odpowiedzieliśmy na nią szeroką pomocą dla Ukraińców.

W dużym stopniu następstwem wojny w Ukrainie była wysoka inflacja w roku 2022, zwłaszcza wzrost cen energii, co zmusiło nas do podjęcia wielu działań oszczędnościowych.

Przez niemal cały czas działaliśmy w negatywnym otoczeniu politycznym: regresu w zakresie demokracji, systematycznego osłabiania instytucji państwa prawa, propagandy w mediach publicznych zawłaszczonych przez rządzących, ostrych podziałów społecznych. Konsekwentnie broniliśmy naszych uczelni jako miejsc wolnych od dzielenia według ideologii, miejsca otwartej debaty opartej na wzajemnym szacunku.

Funkcje KRUE

Dla rektorów uczelni członkowskich nieocenioną funkcją KRUE jest wsparcie w pełnieniu funkcji poprzez wymianę informacji, dzielenie się rozwiązaniami, uzgadnianie stanowisk. Świadomość, że zawsze można zadzwonić do Koleżanki/ Kolegi i że zawsze możemy podjąć wspólne działania/ przyjąć wspólne rozwiązania, jest „lekarstwem na samotność rektorów”. Tę funkcję KRUE w minionej kadencji spełniało znakomicie, dzięki otwartości i wzajemnej życzliwości.

Dla społeczności każdej z naszych uczelni – dla pracowników, studentów i doktorantów, podstawowym punktem odniesienia są pozostałe uczelnie skupione w KRUE. Dlatego ważne jest wzajemne informowanie się, uzgadnianie pewnych rozwiązań, wspólne stanowiska. Przykładowo, regularnie informowaliśmy się wzajemnie o wynagrodzeniach naszych pracowników i podwyżkach, wróciliśmy do benchmarkingu, w okresie pandemii przyjmowaliśmy wspólne komunikaty na temat organizacji zajęć.

KRUE jest reprezentantem środowiska uczelni ekonomicznych, zarówno wobec Ministra, opinii publicznej, jak i innych uczelni skupionych w KRASP. W kończącej się kadencji często zabieraliśmy głos w sprawach ważnych dla naszych uczelni, jak i całego środowiska. Szczególną rolę odegrał nasz raport „Nauka i szkolnictwo wyższe a PKB”.

Organizacja prac KRUE

Pandemia zmieniła nasz sposób funkcjonowania. Posiedzenia tradycyjne, po kolei organizowane przez uczelnie członkowskie, odbywały się rzadziej niż w poprzednich

kadencjach KRUE, co pół roku. Za to spotykaliśmy się zdalnie, mniej więcej co 1-2 miesiące. Dzięki temu nasz kontakt był jeszcze częstszy niż w poprzednich kadencjach, a koszty funkcjonowania mniejsze. Tradycyjnie, koszty organizacji posiedzeń stacjonarnych KRUE ponosi uczelnia goszcząca, nie zbieramy składek członkowskich.

Na każdym posiedzeniu członkowie KRUE wymieniali się bieżącymi informacjami na temat funkcjonowania poszczególnych uczelni i dyskutowali na temat aktualnych problemów szkolnictwa wyższego w Polsce.

Często na nasze spotkania zapraszaliśmy inne osoby, aby przedyskutować wybrane kwestie. Dla przykładu, spotykaliśmy się z prof. Ernestem Kucharem na temat pandemii i szczepień, Anną Budzanowską na temat raportu o wpływie nauki na PKB, Włodzimierzem Siwińskim na temat rankingu programów MBA. Regularnie na nasze spotkania byli zapraszani przewodniczący lub reprezentanci Forum Uczelni Ekonomicznych.

Terminy posiedzeń i spotkań KRUE

2020

4-6.09.2020 – posiedzenie stacjonarne, UEP

19.10.2020 - online

1.12.2020 – online

14.12.2020 online

2021

18.01.2021 - online

22.03.2021 - online

17.05.2021 - online

21.06.2021 - online

2-4.07.2021 - posiedzenie stacjonarne, UEW

27.09.2021 - online

26-28.11.2021 - posiedzenie stacjonarne, SGH

20.12.2021 – online

2022

31.01.2022 – online

7.03.2022 – online

14.03.2022 – online

21.03.2022 - online

11.04.2022 – online

9.05.2022 – online

20-22.05.2022 - posiedzenie stacjonarne, UEKat

Posiedzenie KRUE w Katowicach, 20-22 maja 2022 r.

20.06.2022 – online

5.09.2022 – spotkanie na Forum w Karpaczu

24-25.11.2022 – spotkanie na KRASP w Poznaniu

9-11.12.2022 – posiedzenie stacjonarne, UEK

Posiedzenie KRUE w Krakowie, 9-11 grudnia 2022 r.

2023

9.01.2023 – online

13.02.2023 – online

13.03.2023 – online

17.04.2023 – online

25.04.2023 – spotkanie na Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach

8-10.05.2023 – spotkanie na kongresie Santander Universidades w Walencji

23-25.06.2023 – posiedzenie stacjonarne, UEP

10.07.2023 – online

19.09.2023 – online

17.10.2023 – online

15.11.2023 – online

1-3.12.2023 – posiedzenie stacjonarne, UEW

13.12.2023 – online

2024

22.01.2024 – online

26.02.2024 – online

15.04.2024 – online

8.05.2024 - spotkanie na Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach

28-30.06.2024 - posiedzenie stacjonarne, SGH

Działalność, inicjatywy

Poniżej omówiona jest działalność i wymienione są inicjatywy podjęte przez KRUE. Nie wymieniono wielu kontynuowanych standardowych form współpracy. Nie zastosowano porządku chronologicznego, tylko pogrupowano w kategorie.

Udział w pracach KRASP, organizacja posiedzeń

KRUE było w omawianej kadencji wyjątkowo silnie reprezentowane w KRASP. Przewodniczącymi dwóch z dziesięciu stałych komisji KRASP byli rektorzy KRUE: Celina Olszak kierowała Komisją ds. Infrastruktury Informatycznej, a Stanisław Mazur Komisją ds. Ekonomicznych. We trójkę wchodziliśmy zatem w skład Prezydium KRASP. Prezydium KRASP także zmieniło zasady funkcjonowania – spotykało się regularnie, w związku z pandemią, a potem wojną, bardzo często, głównie zdalnie.

Dwukrotnie uczelnie KRUE były gospodarzami posiedzeń Zgromadzenia Plenarnego KRASP: UEP (razem z UAM i PP) 24-25 listopada 2022 r. i SGH 26-28 czerwca 2024 r.

Sesja gospodarzy, na temat finansowania uczelni, w ramach Zgromadzenia Plenarnego KRASP w Poznaniu, UEP, 25 listopada 2022 r.

Stanowiska i pisma do Ministra

KRUE jest częścią KRASP i co do zasady nie uznawaliśmy za celowe odrębnego występowania ze stanowiskami i pismami KRUE np. do Ministra. Braliśmy udział, zwłaszcza przez wspomniany silny udział w Prezydium KRASP, w wypracowywaniu wielu apeli i stanowisk KRASP, m.in. w związku z naruszaniem zasad demokracji, pandemią, wojną w Ukrainie.

Jednak w kilku sprawach postanowiliśmy wystąpić do Ministra jako KRUE, gdy uznaliśmy, że sprawa wymaga szczególnie głosu uczelni ekonomicznych. I tak, 17 lutego 2023 r. wysłaliśmy list w sprawie baz czasopism, akcentując ekonomiczne argumenty za ich finansowaniem przez Ministerstwo, a nie poszczególne uczelnie. List z 4 kwietnia 2023 r. dotyczył ewaluacji – zwracaliśmy uwagę na konieczność zmiany reguł ustalania liczby N, bowiem to właśnie ten element zadecydował o wynikach ewaluacji naszych uczelni w 2022 r. 24 maja 2024 r. wysłaliśmy list będący odpowiedzią apelu części środowiska ekonomistów, by „traktować ekonomię jak fizykę”.

Szczególnie mocno zaangażowaliśmy się w przeciwdziałanie psuciu rynku programów MBA przez „uczelnie” sprzedające dyplomy. 29 stycznia 2022 r. wystosowaliśmy list do Ministra w sprawie programów MBA, w którym zwracaliśmy uwagę na negatywne konsekwencje zapisu w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym z 16 grudnia 2016 r. Zostaliśmy zaproszeni do Ministerstwa, gdzie przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego 27 kwietnia 2022 r. przyjął sekretarz stanu Włodzimierz Bernacki. Na wniosek ministra Bernackiego przygotowaliśmy propozycje i przesłaliśmy je do Ministerstwa 17 maja 2022 r. Nasze propozycje nie zostały przyjęte.

Spotkanie z wiceministrem Włodzimierzem Bernackim w sprawie zasad prowadzenia studiów MBA, 27 kwietnia 2022 r.

Zabieranie głosu w ważnych kwestiach gospodarczych i społecznych, udział w debatach

Wielokrotnie zabieraliśmy głos w ważnych kwestiach gospodarczych i społecznych, w tym zwłaszcza na różnych kongresach i konferencjach.

Co roku, na zaproszenie rektora SGH, uczestniczyliśmy w debatach rektorskich na Forum Ekonomicznym w Karpaczu. 7 września 2021 r. wzięliśmy udział w debacie pt. „Wyzwania dla polskiej gospodarki po pandemii”. 6 września 2022 r. debata dotyczyła przyszłości edukacji ekonomicznej i wyzwań dla polskiej gospodarki. Debata 5 września 2023 r. zatytułowana była „Nauka i szkolnictwo wyższe a rozwój gospodarczy”.

Debaty na Forum Ekonomicznym w Karpaczu w 2021 i 2022 r.

Na zaproszenie rektora UE w Katowicach uczestniczyliśmy w latach 2023 i 2024 w debatach na Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach. 25 kwietnia 2023 r. debata z udziałem wiceministra Murdzka dotyczyła naszego raportu „Wpływ nauki na PKB”. Natomiast 8 maja 2024 r. braliśmy udział w panelu rektorskim pt. „Nauka jako motor innowacji ekonomicznych – ocena bieżącej sytuacji i najważniejsze wyzwania”.

Debata na Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach, 8 maja 2024 r.

8 marca 2021 r. rektorzy czterech uczelni KRUE (bez UE w Katowicach) ogłosili stanowisko w sprawie problemu kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej w Polsce. W stanowisku tym broniliśmy racjonalności ekonomicznej i przeciwstawialiśmy się populizmowi.

21 grudnia 2023 r. w Forum Akademickim został opublikowany mój artykuł, uzgodniony z pozostałymi rektorami, będący polemiką z wcześniej opublikowanym w Forum artykułem „Uczelnie z miliardowym zyskiem”.

Raport „Nauka i szkolnictwo wyższe a PKB”

Jednym z najważniejszych osiągnięć tej kadencji KRUE był niewątpliwie raport z 2023 r. Inicjatywa przygotowania raportu pokazującego wpływ nauki na rozwój gospodarczy pojawiła się w ramach przygotowań do pełnienia przez Katowice roli Europejskiego Miasta Nauki 2024. Początkowe obietnice sfinansowania przygotowania takiego raportu przez Ministerstwo nie zostały dotrzymane. Postanowiliśmy przygotować raport własnymi siłami i środkami. Powołaliśmy zespół, w skład którego weszli eksperci z wszystkich uczelni KRUE, a roli koordynatora podjął się Jacek Pietrucha z UE w Katowicach.

9 stycznia 2023 r. rektorzy KRUE zawarli umowę o współpracy w sprawie przygotowania raportu. Pierwsze wyniki zostały zaprezentowane na Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach 25 kwietnia 2023 r. na panelu z udziałem wiceministra Murdzka. Następnie raport przedstawiliśmy (Celina Olszak i Maciej Żukowski) na posiedzeniu KRASP 2 czerwca 2023 r. 10 lipca 2023 r. spotkaliśmy się (zdalnie) z członkami zespołu, który przygotował raport.

Raport został bardzo dobrze przyjęty przez nasze środowisko. Był wielokrotnie przywoływany i dyskutowany. Wręczyłem raport Ministrowi Dariuszowi Wieczorkowi na spotkaniu w Ministerstwie 6 lutego 2024 r.

Międzyuczelniane granty badawcze

Na posiedzeniu w Warszawie 27 listopada 2021 r. podpisaliśmy umowę o międzyuczelnianych grantach badawczych, finansowanych przez nasze uczelnie. Co roku ogłaszany jest konkurs, w którym wyłanianych jest pięć projektów naukowych, realizowanych przez międzyuczelniane zespoły. Granty służą pogłębianiu współpracy między naukowcami naszych uczelni.

Podpisanie umowy o międzyuczelnianych grantach badawczych, Warszawa 27 listopada 2021 r.

Uzgadnianie wspólnych kandydatów do gremiów przedstawicielskich

Dbaliśmy o silną reprezentację naszych uczelni w gremiach przedstawicielskich. W roku 2021 uzgodniliśmy jednego wspólnego kandydata do Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W roku 2023 uzgodniliśmy wspólną listę kandydatów do Rady Doskonałości Naukowej, którzy zostali zgłoszeni przez senaty naszych uczelni. W obu przypadkach nasze działanie było skuteczne.

Uzgadnianie rozwiązań w okresie pandemii

W okresie pandemii nasze kontakty były szczególnie częste. Postanowiliśmy także ogłaszać wspólne komunikaty na temat organizacji zajęć i pracy administracji. Były to:

- komunikat z 8 grudnia 2020 w sprawie organizacji zajęć w semestrze letnim 2020/2021,
- komunikat z 21 maja 2021 r. w sprawie przywrócenia pracy administracji w siedzibach uczelni od 1 czerwca 2021 r.,
- komunikat z 25 czerwca 2021 w sprawie organizacji kształcenia w semestrze zimowym 2021/2022.

Kontakty z Forum Uczelni Ekonomicznych

Utrzymywaliśmy stałe kontakty z odpowiednikiem KRUE po stronie studentów naszych uczelni: Forum Uczelni Ekonomicznych. Przewodniczący FUE byli regularnie zapraszani na spotkania, zarówno stacjonarne (np. 21 maja 2022 r., 29 czerwca 2024 r.), jak i zdalne (np. 18 stycznia 2021 r., 21 czerwca 2021 r., 11 kwietnia 2022 r.).

Uzgadnialiśmy m.in. zasady projektu Transekonomik, dyskutowaliśmy zasady funkcjonowania w okresie pandemii.

Wspieranie edukacji ekonomicznej w szkołach, Fundacja

Wszystkie nasze uczelnie utrzymują dobre relacje z wieloma szkołami średnimi. Zależy nam szczególnie na wspieraniu edukacji ekonomicznej w szkołach.

Prowadzimy od lat Olimpiadę Przedsiębiorczości. W roku akademickim 2022/2023 zajmowaliśmy się zmianami w organizacji Olimpiady. Rozmawialiśmy o tym m.in. na spotkaniu online 17 kwietnia 2023 r. z prof. Markiem Rockim i dr. Marcinem Dąbrowskim.

Regularnie zajmowaliśmy się funkcjonowaniem Fundacji Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. W roku 2023 przedmiotem dyskusji były zmiany w funkcjonowaniu zarządu, m.in. na spotkaniu z udziałem Marcina Dąbrowskiego 19 września 2023 r.

Z inicjatywy rektora SGH wsparliśmy wprowadzenie nowego przedmiotu maturalnego Biznes i zarządzanie.

Ranking MBA Perspektywy

W roku 2023 zaangażowaliśmy się w zmiany w rankingu MBA Perspektywy. Odbyliśmy kilka spotkań w tej sprawie z Włodzimierzem Siwińskim. Dyrektorzy naszych programów MBA przygotowali propozycje zmian w metodologii rankingu. Propozycje zostały w większości uwzględnione, dzięki czemu ranking ogłoszony 29 lutego 2024 r. lepiej promuje wysoką jakość tych programów.

Benchmarking KRUE

Na posiedzeniu KRUE w Krakowie 9-11 grudnia 2022 r. postanowiliśmy wrócić do projektu benchmarkingu, który był realizowany w kadencji KRUE 2012-2016. W skład zespołu weszli prorektorzy uczelni KRUE, a koordynatorem został Maciej Szymczak z UEP. Zebrane dane za 2022 r. omówiliśmy na posiedzeniu w Poznaniu 23-25.06 2023 r. Obecnie zebrane zostały dane za 2023 r.

Zakończenie

Szanowni Państwo,

Bardzo dziękuję Koleżance i Kolegom za cztery lata świetnej współpracy. Dziękuję za życzliwość, otwartość, zaangażowanie, inicjatywę.

Wierzę, że KRUE nadal będzie dobrze spełniać swoje funkcje. Koleżankom i Kolegom życzę stabilnych warunków do funkcjonowania i rozwoju naszych uczelni, powodzenia i satysfakcji ze współdziałania dla wspólnego dobra!

Maciej Żukowski